

Forfatter: Laub, Hardenack Otto Conrad

Titel: BREV TIL: Zeuthen, Frederik Ludvig Bang FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1870-09-14)

Citation: Laub, Hardenack Otto Conrad: "BREV TIL: Zeuthen, Frederik Ludvig Bang FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1870-09-14)", i *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (3. bind)*, Karl Sehønbergs Forlag., s. 73. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252230-003-shoot-L0022522300030035.pdf> (tilgået 13. juli 2024)

Anvendt udgave: Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (3. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Fra Laub til Zeuthen.

Viborg, 14. September 1870.

— — — De Dage, da denne Begivenhed (en Datters Forlovelse) faldt for, fik en stor Betydning for hele Verden: Slagene ved Wörth og Forbach. Det har for mig været den tungeste Deel af denne rædsomme Krig; dermed var det egentlig afgjort, hvorledes det Hele skulde ende. Deraf havde jeg en Fornemmelse, og det gjaldt om at gjøre en Frontforandring med Hensyn paa sit Haab, som ikke faldt mig let. Efter den Tid er der jo skeet langt Mere og Større, som har bragt Elendighed over Tusinder; det gjorde et underligt Indtryk at læse s. 74en Beskrivelse af den deilige, med Lyststeder besaaede Egn i Nærheden af Metz, som blev en af Valpladsene, og tænke sig den gennemrodet af Kanoner og Mitrailleuser. Men imidlertid kom der mere og mere en anden Elendighed for Dagen, og, som jeg mener, af en endnu sørgeligere Art. Det var en Ynk at tænke sig Keiseren gaae om som en Fange i sin egen Hær, og jeg mener, det maatte være ham en Lettelse at nedlægge sin Kaarde for den preusiske Konges Fødder. Og saa hvad der skete i Paris, hvor man vilde gjøre sig ung igjen ved at begynde forfra og slaae en Streg over sin Historie med dens dyrekjøbte Erfaringer. Med Keiserdømmet er min Tro til Frankrig forbi. D—d i Berl. Tid., som kan skrive uforstaaelige (næsten modbydelige) Drømmerier, kan ogsaa sige Sandheder; saaledes har han med Rette gjort opmærksom paa, at Statsforandringen i Paris kom netop, som man havde naaet, hvad man vilde, at sikre sig Friheden i Monarchiet, hvorved dog vel maa bemærkes, at den Frihed, man mener, Folkesouverainiteten med Magt til umiddelbart til enhver Tid at tage Beslutning, er i skjærende Modsigelse med Keiserdømmet, og derfor kan her ingen Ro blive, førend Folket virkelig fødes paany — $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ af $\frac{1}{2}$, forfra med alle det bagved liggende Livs Udskeielser alvorlig for Øie, — dersom det endnu kan i denne Forstand *gaae i sin Moders Liv, efterat det er blevet gammelt*. Muligheden synes at være der; thi det er i Virkeligheden kun en Minoritet — af den laveste Art —, som nu har afgjort Sagen for hele Folket. Men paa den anden Side, er det muligt, at den store, men spredte Deel af Folket nogensinde vil kunne komme den sluttede Hær i den store Stad i Forkjøbet? — Det vil vel interessere Dig at see et Brev fra Martensen, s. 75 som jeg vedlægger *) Se). Jeg er enig med ham i Alt, naar jeg kun maa fremhæve lidt stærkere, hvad han kun har antydnet, at den *germaniske*, den gode tyske Aand ikke er Eet med Preussen, og at det nu dog kun er igjennem det, at den kan faae noget Herredømme i Europa, — naar man seer bort fra den reent aandelige Meddelelse, som ikke spørger om Landegrændser, Krig, Fred osv. Saa langt som den preusiske Aand kommer til at raade, vil der nok blive holdt Orden, Anarchie og Revolution holdt nede — men med en Jernhaand. Preussen er en født Militairstat, som er bleven til ved Erobringer; og derfor er det, vi grue ved at see den voxte i vor umiddelbare Nærhed, og efter hvad vi have erfaret. I bedste Tilfælde vil den holde Alle i stadig Krigsberedskab og saaledes trykke paa alle fredelige og aandelige Interesser. Naar derfor Preussen er Redskabet til at udføre Dommen over Frankrig, da er det paa samme Maade som f. Ex. Nebukadnezar eller Romerne. *Tydskerhadet* i vor Tid er mig meget imod; men Preuserfrygten er vel grundet; og derfor kunne vi Danske nok med et Suk see hen til Frankrig, og skjøndt vi see, at det kun var en *Rørkjep*, — stirre paa den tomme Plads, hvorpaa der skulde staae en Modvægt imod den, der synes til en Tid at skulle blive den Enemægtige. Saaledes kommer Dommen dog tillige til at gaae over os, — paa den ene eller anden Maade; ville vi forstaae det, saa — Luc. 17, 14, 13, 5. Og her er det, hvori vi kunne hvile, medens vi see videre ud efter Tidens Tegn. — — — Jeg læste igaar Aftes Løventhais Syn paa Missionen. Det paalideligste, her er sagt, er maaskee s. 76den allerførste Linie: *Mit Liv har været en stadig Gjæren og Brusn*; thi jeg veed ikke, om det er paalideligt, at han har staaet oppe i Kirkens Taarn og seet igjennem Kirkens egen Kikkert. Enten maae han være en ganske særlig Udvalgt og Udstyret, eller betagen af et uhyre Overmod; thi han dømmes over Alt, hvad der hidtil har været arbeidet for Missionen, og om Forhold derude, hvor han aldrig har været. Jeg kan ikke see Andet end at, som han har stillet sig ene (efter hans Betragtning, synes jeg, behøves der ogsaa kun een Missionair i hele Ostindien), saa maa man lade ham gaae ene, og bie paa Prøven. 5. Mose-B. 18, 22. — — —